

Nr 249.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till beräkning av vissa inkomster å riksstaten för budgetåret 1935/1936 m. m.; given Stockholms slott den 31 maj 1935.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 maj 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anhåller att med hänsyn till de förskjutningar, som under riksdagens lopp inträtt i förutsättningarna för det i statsverkspropositionen framlagda statsregleringsförslaget för budgetåret 1935/1936, få underställa Kungl. Maj:t frågan om vidtagande av ändring i vissa av de i propositionen meddelade inkomstberäkningarna för nämnda budgetår m. m. Departementschefen anför därvid följande:

Utfallet av löpande statsreglering. Vid anmälan av finansplanen i årets statsverksproposition lämnade jag en redogörelse för kassafondens ställning samt för de olika omständigheter, som påverkade utfallet av statsregleringen för innevarande budgetår. Jag erinrade därvid, att kassafonden vid budgetårets ingång utvisade en behållning av

70.91 miljoner kronor. Utfallet av statsregleringen för budgetåret 1934/1935 kunde — framhöll jag — givetvis ännu icke med någon större grad av säkerhet förutses. I fråga om budgetens inkomstsida ansåg jag mig emellertid kunna instämma i ett av riksräkenskapsverket gjort uttalande, att, därest ej den under år 1934 inträdda förbättringen i konjunkturläget åter avlöstes av försämring eller mera omfattande arbetskonflikter uppstode, det redan då kunde anses sannolikt, att inkomstsidan skulle komma att utfalla med ett icke obetydligt överskott. De utgiftstitlar, som avräknades mot kassafonden, brukade tillsammanantagna regelbundet förete överbelastning. Av avgörande betydelse för utfallet av utgiftssidan vore emellertid kostnaderna för arbetslöshetens bekämpande. För täckande av motsedd brist å anslaget till statliga och statskommunala reservarbeten — vilken brist uppskattats till 20 miljoner kronor — förutsattes, att erforderligt belopp skulle ställas till förfogande från anslaget till oförutsedda utgifter. Trots den merbelastning å skattebudgeten, som sålunda skulle uppkomma, syntes man dock våga hysa förhoppning om att, därest försämring icke inträdde i konjunkturläget, kassafonden vid nästkommande budgetårs ingång ej skulle avsevärt understiga behållningen vid detta budgetårs början.

Vid nuvarande tidpunkt av budgetåret föreligga väsentligt större möjligheter att överblicka utfallet av löpande statsreglering än vad förhållandet var vid statsverkspropositionens avlåtande. Till stöd för ett bedömande av läget härutinnan hänvisar jag till en av riksräkenskapsverket jämlikt dess instruktion avgiven beräkning, dagtecknad den 27 april 1935.

Denna beräkning grundar sig på — förutom de inom ämbetsverket förda bokföringsmässiga sammanställningarna av de olika huvudförvaltningarnas månatliga kassarapporter för budgetårets nio första månader — från dessa med flera myndigheter infordrade approximativa uppgifter avseende budgetårets tre sista månader. I de fall, där dessa uppgifter utvisa inkomst- och utgiftsbelopp, som med hänsyn till inkomstillflödet respektive anslagsbelastningen under tidigare år eller på grund av i övrigt kända förhållanden kunna förmodas icke motsvara det blivande utfallet, har riksräkenskapsverket vidtagit enligt verkets uppfattning erforderliga jämkningar.

Beträffande beräkningen av de olika inkomsttitlarna framhålles särskilt följande:

Inkomst- och förmögenhetsskatten, som för innevarande budgetår uppdebiterats med 134.15 miljoner kronor mot 136.69 miljoner kronor föregående år, har för de nio första månaderna av innevarande budgetår brutto influtit med 74.39 miljoner kronor mot 73.84 miljoner kronor under motsvarande period av budgetåret 1933/1934. För hela sistnämnda budgetår uppgick bruttouppbörden till 132.30 miljoner kronor. Med utgångspunkt från dessa siffror kan bruttouppbörden av inkomst- och förmögenhetsskatten för innevarande budgetår beräknas komma att uppgå till omkring

131 miljoner kronor. Restitutioner å inkomst- och förmögenhetsskatt, vilka under budgetåret 1933/1934 uppgingo till 4.84 miljoner kronor, beräknas under innevarande budgetår till omkring 2 miljoner kronor. Under hänsynstagande härtill har riksräkenskapsverket ansett sig kunna i förevarande beräkning upptaga den under budgetåret 1934/1935 inflytande skatten till 129.00 miljoner kronor.

I fråga om stämpelmedlen, som för budgetårets nio första månader lämnat en behållen inkomst av 45.10 miljoner kronor, har i anslutning till myndigheternas uppskattningar och vissa senare erhållna uppgifter rörande inkomstillflödet under budgetårets tre sista månader beräknats en samlad behållen årsinkomst av 58.00 miljoner kronor. För beräkningen av sistnämnda belopps fördelning på å ena sidan arvsskatt och skatt för gåva samt å andra sidan övriga stämpelmedel saknas säkra hållpunkter. Det synes dock sannolikt, att det beräknade överskottet å inkomsttiteln är att hänföra till arvsskatt och skatt för gåva, som beräknats lämna en avkastning av 28.00 miljoner kronor. Övriga stämpelmedel hava följaktligen upptagits med i riksstaten beräknade belopp.

Skattebudgetens sammanlagda inkomster beräknas överstiga de i riksstaten uppförda med 67.14 miljoner kronor. Av nettoöverskottet hänföra sig 48.91 miljoner kronor till sådana titlar, som ingå i den allmänna budgeten, medan 18.23 miljoner kronor äro att hänföra till specialbudgeter. För de till sistnämnda grupp hänförliga automobilskattemedlen har beräknats ett överskott av 12.00 miljoner kronor, medan för övriga hithörande titlar framräknats ett överskott av 6.23 miljoner kronor.

Vad utgifterna beträffar, beräknas avsevärd nettobelastning av kassafonden uppstå å fjärde, femte, åttonde och tolfte huvudtitlarna, respektive 2.29, 1.16, 2.19 och 19.91 miljoner kronor. Nettobesparing antages inträda under elfte huvudtiteln med 0.60 miljon kronor samt under rän- tor å statsskulden med 0.47 miljon kronor.

Den beräknade merutgiften på fjärde huvudtiteln är till huvudsaklig del att hänföra till de olika avlöningsanslagen samt anslagen till mat- hållning och furagering. Merutgiften å femte huvudtiteln har sin orsak i beräknade överskridanden å bland annat anslagen till fattigvård och barnavård, sinnessjukvårdsanstalterna och bidrag till driften av epidemisjukhus. Å anslaget till statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring beräknas däremot en avsevärd besparing. Åttonde huvudtiteln merutgifter falla till största delen på anslagen under folk- och yrkesundervisningen. Överskridandet å tolfte huvudtiteln är att hänföra därtill, att i enlighet med beslut vid innevarande års riksdag ett belopp av 20 miljoner kronor anvisats för be- stridande av utgifter för arbetslöshetens bekämpande.

Nettobesparingen å elfte huvudtiteln är huvudsakligen beroende på att anslaget för bidrag till pensioneringskostnaderna för statens pensionsanstalt beräknas komma att icke till fullo utnyttjas. Den under rän- tor å statsskulden beräknade nettobesparingen är huvudsakligen hänförlig till besparade ränteutgifter å 1924 års 5 1/2 procent lån samt å medgiven och beräknad, ännu icke verkställd upplåning.

För riksstatens utgiftstitlar tillsammanantagna skulle enligt beräkningen uppstå en nettomerutgift att täckas av kassafonden å 26.51 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverket sammanfattar resultaten av beräkningarna så- lunda:

Såsom tidigare angivits, hava sålunda skattebudgetens inkomstittlar beräknats utfalla med ett överskott att tillföras kassafonden å 48.91 miljoner kronor, medan utgiftstitlarna beräknats belasta kassafonden med ett belopp av 26.51 miljoner kronor.

Kassafonden skulle alltså genom statsregleringen för budgetåret 1934/1935 komma att ökas med 22.40 miljoner kronor. Då fonden vid budgetårets början uppgick till 70.91 miljoner kronor, kan den alltså vid budgetårets utgång beräknas komma att uppgå till 93.31 miljoner kronor.

Riksräkenskapsverkets ifrågavarande beräkning synes mig vara i hudsak väl grundad. Kassafondens behållning skulle alltså enligt denna beräkning vid början av budgetåret 1935/1936 komma att uppgå till 93 å 94 miljoner kronor.

Statsverkspropositionen. Såsom framgår av finansplanen i årets statsverksproposition, utvisade efter budgetarbetets slut skattebudgetens utgiftssida ett belopp av 928.31 miljoner kronor. Häri ingick under nionde huvudtiteln ett till specialbudget hörande anslag å 35.50 miljoner kronor till avsättning för prisreglering på jordbrukets område m. m., till vilket anslag jag får anledning att återkomma i det följande. Skattebudgetens utgifter i övrigt slutade på en summa av 893.31 miljoner kronor.

Summan av skattebudgetens påräkneliga inkomster utgjorde 907.34 miljoner kronor. I denna summa ingingo de mot nyssnämnda anslag svarande inkomstitlarna, nämligen accis å margarin med 16 miljoner kronor samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område m. m. med 19.50 miljoner kronor. Frånsett dessa inkomster uppgick alltså skattebudgetens inkomstsida till 871.34 miljoner kronor.

För balansering av skattebudgeten erfordrades sålunda ett belopp av i runt tal 21.5 miljoner kronor. Enligt vad jag i finansplanen föreslog, skulle detta belopp anskaffas sålunda, att av vinstmedel från aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet beräknades kunna tagas i anspråk 10.5 miljoner kronor utöver den staten såsom aktieägare i bolaget tillkommande utdelningen, att genom förkortning av anståndstiden för inlevererande av brännvinstillverkningskatt för nästa budgetår skulle vinnas en merinkomst på 8 miljoner kronor under denna inkomstittel samt att vid upplösning av den för patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter anordnade specialbudgeten behållningen i vederbörande fond å i runt tal 3 miljoner kronor skulle tillgodoföras statsregleringen.

Erinras må att i skattebudgetens utgiftssumma ingick ett belopp av 35 miljoner kronor för avbetalning av lån med kort amorteringstid. Enligt finansplanen skulle vid denna utgiftspost bindas arvs- och gåvoskatten, upptagen till 27 miljoner kronor, samt den extra inkomst- och förmögenhetsskatten, som beräknades giva 8 miljoner kronor.

Förslag beträffande särskilda skatter m. m. Närmare utformade förslag rörande de skatter, som förutsattes i finansplanen, hava sedermera i särskilda propositioner förelagts riksdagen.

Förslag rörande särskild skatt å förmögenhet, att utgå enligt samma grunder som för år 1934, har framlagts i propositionen nr 21. Likaså har med propositionen nr 20 avlåtits förslag om uttagande av extra inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1935 enligt samma grunder som för ett vart av åren 1932—1934. Dessa förslag har riksdagen ännu icke förehaft till prövning.

Däremot har riksdagen godkänt med propositionen nr 92 framlagt förslag om fortsatt tillämpning under nästa budgetår av gällande bestämmelser rörande omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker ävensom i propositionen nr 216 framlagt förslag till förordning om omsättningsskatt å inhemskt vin.

För genomförande av den i statsverkspropositionen förutsatta förkortningen i anståndstiden beträffande inlevererande av brännvinstillverknings-skatten har i propositionen nr 91 föreslagits erforderlig ändring i förordningen angående tillverkning och beskattning av brännvin. Förslaget har av riksdagen bifallits. Riksdagen har därjämte godkänt det i propositionen nr 39 framlagda förslaget om att för statsregleringen skulle tagas i anspråk ett belopp av 10.5 miljoner kronor av vinstmedel från aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet.

I propositionen nr 227 angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område har Kungl. Maj:t föreslagit uttagande av vissa avgifter i prisreglerande syfte eller för anskaffande av medel till bestridande av kostnaderna för spannmålsregleringen. Vidare har Kungl. Maj:t i propositionen nr 233 framlagt förslag till förordning om accis å margarin och vissa andra fettvaror. Propositionen innebär, att Kungl. Maj:t hos riksdagen begärt bemyndigande att även för tiden efter den 30 juni 1935 förordna om uttagande av accis å margarin samt att efter samma tidpunkt förordna om uttagande av accis jämväl å vissa andra fettämnen ävensom att i sammanhang härmed meddela vissa förordnanden om tull å sådana varor. Bemyndigandet avser tiden intill utgången av juni månad 1937. Riksdagen har i huvudsak bifallit även de nu omnämnda förslagen.

Ändringar å budgetförslagens utgiftssida. Under riksdagens lopp hava åtskilliga ändringar vidtagits å budgetens utgiftssida.

Vissa av Kungl. Maj:ts hittills i särskilda propositioner framlagda förslag innebära en nettoökning för den allmänna skattebudgeten av omkring 1.40 miljon kronor. De viktigaste ändrings- och tilläggsförslagen äro följande. De i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln beräknade anslagen till statens arbetslöshetskommission och till kontantunderstödsverksamhet m. m. hava minskats med respektive 0.40 miljon kronor och 0.60 miljon kronor; det under samma huvudtitel i statsverkspropositionen beräknade anslaget till främjande av bostadsförsörjning

för mindre bemedlade, barnrika familjer har minskats med 1 miljon kronor. Däremot hava de för statliga och statskommunala reservarbeten samt för statliga och kommunala beredskapsarbeten under femte huvudtiteln beräknade anslagen höjts vardera med 1 miljon kronor. Nu nämnda förslag beträffande denna huvudtitel föranleda alltså icke nettoökning av budgetförslagets utgiftssida. Under sjunde huvudtiteln äskas anslag å 550,000 kronor till kostnader för en särskild folkräkning. Det under fjärde huvudtiteln upptagna anslaget till provisoriskt dyrortstillägg har äskats med 125,000 kronor högre belopp än i statsverkspropositionen. Förslag om nya eller höjda anslag förekomma vidare bland annat för lån till övre Norrlands erkända centralsjukkas för beredande av rörelsekapital åt kassan med 100,000 kronor, för kapital för lånefonden för lantarbetarbostäder med 50,000 kronor, för kostnader för årlig taxering med 50,000 kronor, för förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m. med 50,000 kronor samt för anslag beträffande lotsverket och säkerhetsanstalter för sjöfarten med sammanlagt 86,600 kronor. Vid framläggande av förslag till ny länsarkitektorganisation (proposition nr 190) har förutsatts, att utgifterna skulle delvis täckas av inkomster uppförda å budgetförslagets inkomstsida. Då i statsverkspropositionen kostnaderna beräknats netto, medför ifrågavarande ändring en ökning av utgiftssidan med 0.40 miljon kronor.

Bland anslagsminskningarna må nämnas, att ett i statsverkspropositionen beräknat anslag å 58,000 kronor till statens spannmålsnämnd bortfallit.

En särställning intaga de av Kungl. Maj:t i proposition nr 227 framlagda förslagen angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, vilka förslag innefatta ändring av skattebudgetens utgiftssida beträffande den förut omförmälda under nionde huvudtiteln upptagna specialbudgeten. I statsverkspropositionen hade, i avbidan på vidare beredning av frågan, under nionde huvudtiteln beräknats ett anslag till avsättning för prisreglering på jordbrukets område m. m. å 35.50 miljoner kronor. I propositionen nr 227 har emellertid föreslagits, att de enligt 1934 års riksdags beslut inrättade båda fonderna: jordbrukets prisregleringsfond och fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen, alltjämt skola bestå. För överförande till prisregleringsfonden av de avgifter, som skola ingå till denna fond, har i nämnda proposition under nionde huvudtiteln äskats ett förslagsanslag å 24 miljoner kronor med rubrik »avsättning till jordbrukets prisregleringsfond». De för täckande av förluster å spannmålsregleringen föreslagna avgifterna skola över ett under samma huvudtitel äskat förslagsanslag å 9.50 miljoner kronor med rubrik »avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen» överföras till sistnämnda fond. Enligt dessa förslag kommer alltså skattebudgetens utgiftssida att sänkas med 2 miljoner kronor; denna sänkning inverkar emellertid icke på balanseringen av skattebudgeten.

Till den av hittills avlätna propositioner betingade nettoökning å 1.40 miljon kronor, som nyss omförmäls, böra vidare läggas *dels* det anslagsbelopp å 5 miljoner kronor till avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen, om vars uppförande under titeln avbetalning å statsskulden jag i det följande gör hemställan, *dels ock* ett belopp av ytterligare 1 miljon kronor för avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital, varom jag likaledes i det följande framställer förslag. Sammanlagt uppgår alltså den av Kungl. Maj:t föreslagna nettoökningen av allmänna skattebudgeten till 7.40 miljoner kronor.

I vissa fall har riksdagen på initiativ av enskilda motionärer anvisat anslag å allmänna skattebudgeten till högre belopp än det av Kungl. Maj:t föreslagna eller å riksstaten uppfört anslag, som icke varit upptagna i budgetförslaget. Bland dylika utgiftsökningar må nämnas följande. Riksdagen har höjt fjärde huvudtitelns anslagssumma med sammanlagt 1.31 miljon kronor. Under femte huvudtiteln har riksdagen anvisat anslag till bidrag till uppförande av hem för kroniskt sjuka med 0.15 miljon kronor. Vidare har riksdagen å allmänna skattebudgeten uppfört anslagsmedel för väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt för reseersättning till nämndemän vid vägsyn till ett belopp av 0.23 miljon kronor, som enligt riksstatsförslaget skulle bestridas av automobilskattemedel.

Beträffande de till automobilskattemedlens specialbudget hörande anslagen har riksdagen, med utgångspunkt från att inkomsterna av automobilskattemedel kunna för budgetåret 1935/1936 beräknas giva 3 miljoner kronor mer än som i statsverkspropositionen uppförts, höjt vissa under sjätte huvudtiteln upptagna anslag till vägbyggnader och vägunderhåll m. m. med samma belopp, 3 miljoner kronor. Detta beslut inverkar dock icke på budgetens balansering.

Med utgångspunkt från hittills av riksdagen beslutade utgifter och, i den mån beslut av riksdagen ännu icke fattats, från Kungl. Maj:ts förslag i ännu icke avgjorda anslagsfrågor torde man, enligt vad verkställt överslag giver vid handen, hava att räkna med, att allmänna skattebudgeten i förhållande till statsverkspropositionen ökats med 9.22 miljoner kronor. Enligt vad från riksgäldskontoret inhämtats, har man emellertid att förvänta minskade utgifter för räntor å statsskulden med 2.50 miljoner kronor samt för avbetalning å statsskulden med 0.79 miljon kronor, varemot huvudtiteln för riksdagen och dess verk m. m. bör ökas med 0.07 miljon kronor. Om hänsyn toges till dessa förändringar, skulle allmänna skattebudgetens totalsumma komma att i förhållande till statsverkspropositionen förete en nettoökning av 6.00 miljoner kronor. Till denna ökning kommer en nettoökning av specialbudgeternas summa med (3—2 =) 1 miljon kronor. Skattebudgetens hela ökning skulle alltså uppgå till 7.00 miljoner kronor och dess totalsumma skulle enligt angivna förutsättningar utgöra 935.81 miljoner kronor.

Ny beräkning av vissa inkomsttitlar. Under förhandenvarande förhållanden har jag ansett lämpligt att på nuvarande skede av budgetbehandlingen upptaga spörsmålet om inkomstberäkningarna till förnyat bedömande.

För att erhålla material för ett dylikt bedömande har jag, i likhet med vad som skett föregående år, anmodat cheferna för vederbörande verk och företag att till mig inkomma med förnyade beräkningar rörande den sannolika avkastningen för nästa budgetår av följande inkomsttitlar i riksstaten, nämligen stämpelmedel, tullmedel, accis å silke, tobaksskatt, de olika rusdrycksmedelstitlarna, inkomst av myntning och justering, kontrollstämpelmedel, fyr- och båkmedel samt överskotten å de fem stora affärsverken och å statens under statskontorets förvaltning stående utlåningsfonder. Härjämte har jag hos förste deputeraden i riksgäldskontoret begärt ny beräkning beträffande riksgäldskontorets inkomster. För den sedvanliga kontrollräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten har jag låtit införskaffa material från taxeringsnämndsordförandena i riket.

Enligt de mottagna svaren skulle — fränsett stämpelmedlen, till vilka jag senare skall återkomma — anledning till sänkning av de av Kungl. Maj:ts tidigare föreslagna beräkningarna föreligga beträffande tullmedel med 1 miljon kronor, maltskatt med 1 miljon kronor, inkomst av myntning och justering med 0.20 miljon kronor, kontrollstämpelmedel med 0.05 miljon kronor samt fyr- och båkmedel med 0.10 miljon kronor ävensom beträffande vissa av statens utlåningsfonder med netto 0.31 miljon kronor. Minskningarna utgöra tillhoppa 2.66 miljoner kronor. Höjningar hava däremot föreslagits beträffande tobaksskatten med 1 miljon kronor, omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker med 1 miljon kronor, postverkets överskott med 1 miljon kronor, statens vattenfallsverks överskott med 0.50 miljon kronor samt beträffande riksgäldskontorets inkomstmedel med 0.40 miljon kronor. Dessa höjningar belöpa sig till sammanlagt 3.90 miljoner kronor.

Rörande beräkningen av de särskilda inkomsttitlarna ber jag få anföra följande.

De beräkningar rörande avkastningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, som verkstälts med ledning av det från taxeringsnämndsordförandena inkomna materialet, synas ge vid handen, att det sammanlagda debiterade skattebeloppet kan antagas bliva något högre än det belopp, som legat till grund för statsverkspropositionens beräkning av inkomsttiteln. Skillnaden hänför sig väsentligen till utfallet av bolagens taxeringar. I statsverkspropositionen har titeln ifråga beräknats till 138 miljoner kronor. Med stöd av det föreliggande materialet torde, även vid en försiktig beräkning, skattens avkastning nu kunna antagas icke komma att understiga 140 miljoner kronor. Jag tillstyrker, att inkomst- och förmögenhetsskatten uppföres i riksstaten med detta belopp.

Stämpelmedlen äro i riksstaten för löpande budgetår upptagna med 55 miljoner kronor, varav 25 miljoner kronor beräknats belöpa på arvsskatt och skatt för gåva samt 30 miljoner kronor å övriga stämpelmedel. Riksräkenskapsverket uppskattar, såsom framgår av verkets i det föregående återgivna beräkning rörande utfallet av löpande statsreglering, avkastningen av stämpelmedlen för innevarande budgetår till sammanlagt 58 miljoner kronor och antager, att därav uppbörden av arvsskatt och skatt för gåva uppgår till 28 miljoner kronor. Övriga stämpelmedel skulle följaktligen giva det i riksstaten beräknade beloppet. Det bör framhållas, att i de under löpande budgetåret influtna stämpelmedlen ingått tillfällig uppbörd av osedvanligt stora arvsskattebelopp. Enär det belopp, varmed amorteringsanslaget skall belastas, såvitt angår arvs- och gåvoskatten fastställs till samma belopp, som efter budgetårets slut beräknas hava influtit i sådan skatt, påverkar det väntade överskottet å skattens avkastning icke budgetutfallet i övrigt.

I statsverkspropositionen hava stämpelmedlen för nästkommande budgetår upptagits till sammanlagt 56 miljoner kronor, varav 27 miljoner kronor hänförs till arvsskatt och skatt för gåva; på övriga stämpelmedel har alltså beräknats komma ett belopp av 29 miljoner kronor.

I den från generalpoststyrelsen överlämnade nya förslagsberäkningen uppskattas stämpelmedelsuppbörden genom postverket under nästkommande budgetår till i runt tal 56.5 miljoner kronor. Härtill kommer viss stämpeluppbörd genom länsstyrelserna.

Med stöd av sålunda föreliggande uppgifter synas mig stämpelmedlen för budgetåret 1935/1936 kunna beräknas giva större intäkt än i statsverkspropositionen antagits; dock torde inkomstiteln ej böra upptagas till högre belopp än 57 miljoner kronor. Rörande den avkastning för helt år av arvs- och gåvobeskattningen, som är att påräkna efter 1933 års höjning av skattesatserna, saknas ännu erfarenhet; på grund av tidpunkten för skattehöjningarnas ikraftträdande och sättet för uppbörd av skatten motsvarar den behållna inkomsten för budgetåret 1933/1934, 23.80 miljoner kronor, endast en del av årsbeloppet. Med hänsyn härtill vill jag förorda, att den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen av arvs- och gåvoskatten till 27 miljoner kronor vidhålles. För stämpelmedlen i övrigt beräknas alltså 1 miljon kronor mera än enligt statsverkspropositionen.

I statsverkspropositionen hava inkomsterna av automobilskattemedel beräknats till 85 miljoner kronor, därav 23.50 miljoner kronor i fordonsskatt, 12.50 miljoner kronor i gummiringsskatt och 49 miljoner kronor i bensinskatt. I det föregående har omförmäls, att riksdagen vid behandlingen av vissa under sjätte huvudtiteln upptagna, till automobilskattemedlens specialbudget hörande anslag utgått från att inkomsterna av automobilskattemedel kunna för budgetåret 1935/1936 beräknas giva 3 miljoner kronor mer än som i statsverkspropositionen uppförts. I enlighet härmed förordar jag, att titeln upptages å riksstaten för nästa bud-

getår med 88 miljoner kronor, varav i fordonsskatt 24.50 miljoner kronor, i gummiringsskatt 12.50 miljoner kronor och i bensinskatt 51 miljoner kronor.

I fråga om beräkningen av tullmedlen har i en av generaltulldirektören till mig överlämnad promemoria anförts i huvudsak följande:

Den debiterade uppbörden av tullmedel under juli—april månader av budgetåret 1934/1935 har uppgått till i runt tal 117.5 miljoner kronor. Restitutionerna av tullmedel under samma tid hava belöpt sig till omkring 3.6 miljoner kronor. För återstående delen av budgetåret torde beloppen kunna uppskattas till respektive 22 miljoner och 0.6 miljon kronor. Uppbörden av tullmedel under innevarande budgetår i avrundat tal skulle således uppgå till 139.5 miljoner kronor brutto eller efter avdrag av beräknade restitutioner, 4.2 miljoner kronor, till 135.3 miljoner kronor, utgörande 14.3 miljoner kronor mera än vad inkomsten av tullmedel upptagits till i riksstaten för budgetåret 1934/1935, nämligen 121 miljoner kronor.

Tullmedelsinkomsten för innevarande budgetår, sådan den nu beräknats, visar betydligt högre belopp än tullmedelsuppbörden för nästföregående budgetår, vilken uppgick till allenast 114 miljoner kronor. En jämförelse månad för månad av de båda budgetåren giver vid handen, att uppbörds-siffran för envar av dessa budgetårs tilländagångna tio månader ligger över motsvarande siffra för budgetåret 1933/1934. Det vill härav synas som om en period av mera bestämd förbättring i tullmedelsinkomsterna numera inträtt. Sistförflutna april månads tullmedelsuppbörd, vilken brutto belöpte sig till 13.2 miljoner kronor mot 11.4 miljoner kronor samma månad i fjol, giver anledning till förväntan, att inkomsterna av tullmedlen skola ännu någon tid komma att bibehålla sitt jämförelsevis höga läge. Huru länge detta skall kunna ske är dock mycket ovisst. Det är visserligen icke helt uteslutet, att det nästinstundande budgetåret kan med avseende å varuimporten komma att ge sig något bättre än det innevarande. Men å andra sidan är de ekonomiska förhållandenas utveckling svårbestämbar, vartill må läggas, att åtskilliga nyligen genomförda tullsänkningar komma att i viss mån motverka en eventuellt inträdande tulluppbördsökning. Man torde därför knappast våga räkna med nämnvärt större bruttouppbörd för budgetåret 1935/1936 än den, vartill bruttouppbörden för budgetåret 1934/1935 uppskattats. Bruttouppbörden av tullmedel för budgetåret 1935/1936 upptages därför här till i runt tal 140 miljoner kronor.

Restitutionerna av tullmedel hava under budgetåret 1933/1934 belöpt sig till omkring 4.2 miljoner kronor. Under juli—april månader av budgetåret 1934/1935 hava de, såsom ovan nämnts, uppgått till omkring 3.6 miljoner kronor; och för hela innevarande budgetår kunna de beräknas till omkring 4.2 miljoner kronor. Detta belopp synes med hänsyn till storleken av den beräknade bruttouppbörden för budgetåret 1935/1936 kunna höjas till 4.5 miljoner kronor för sistnämnda budgetår.

Ett belopp av högst 136 miljoner kronor skulle följaktligen utgöra det nettobelopp, med vilket tullmedel, såvitt nu kan bedömas, torde kunna förväntas inflyta under budgetåret 1935/1936. Härvid bortses från sådana å tulluppbörden inverkan större förändringar i gällande tullsatser eller mera genomgripande nya importregleringsåtgärder, som kunna komma att vidtagas.

Ehuru någon väsentlig invändning icke torde vara att göra mot den av generaltulldirektören sålunda framlagda beräkningen, synes mig tillräcklig anledning icke föreligga att vidtaga den relativt obetydliga jämkning av titelns belopp, vartill beräkningens godtagande skulle föranleda. Tullmedlen torde alltså böra för budgetåret 1935/1936 beräknas till samma belopp, som upptagits i statsverkspropositionen, eller 137 miljoner kronor.

Beträffande accis å silke finner jag i likhet med generaltulldirektören skäl icke föreligga till ändring i statsverkspropositionens beräkning.

I anslutning till vad som från Tobaksmonopolets sida ifrågasatts anser jag, att avkastningen av tobaksskatten för nästa budgetår bör kunna upptagas med 79 miljoner kronor eller 1 miljon kronor mera än det i statsverkspropositionen beräknade beloppet.

Den av chefen för kontrollstyrelsen föreslagna uppräknigen av inkomsten av omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker med 1 miljon kronor till 86 miljoner kronor biträder jag. Under denna titel skall, såsom förutsatts i propositionen nr 216, redovisas den beslutade omsättningsskatten å inhemskt vin. Såsom vidare från kontrollstyrelsen ifrågasatts torde däremot inkomsten av maltskatten böra nedräknas med 1 miljon kronor till 28 miljoner kronor.

Erinras må härefter, att det i propositionen nr 190 på föredragning av chefen för kommunikationsdepartementet framlagda förslaget till omorganisation av länsarkitektinstitutionen, vilket i allt väsentligt bifallits av riksdagen, förutsätter, att för täckande av merkostnaderna för den nya organisationen skola till statsverket ingå inkomster av granskningsavgifter och statlig arkitektverksamhet vid länsarkitektkontoren. Å riksstatens utgiftssida hava utgifterna för länsarkitektinstitutionen upptagits brutto. I anslutning härtill torde inkomsterna vid institutionen böra upptagas å riksstatens inkomstsida under rubriken uppbörd i statens verksamhet och med benämningen »incomster vid länsarkitektinstitutionen». Intäkterna under denna titel torde för budgetåret 1935/1936 böra uppskattas till 0.40 miljon kronor.

Beträffande inkomst av myntning och justering, kontrollstämpelmedel samt fyr- och båkmedel finner jag tillräcklig anledning icke föreligga till ändring av statsverkspropositionens beräkningar.

Beträffande beräkningen av överskotten å statens affärsverk torde jag få erinra, att i propositionen nr 236 framlagts förslag om ändrade grunder för provisoriskt dyrortstillägg till vissa befattningshavare i statens tjänst. Ett bifall till berörda förslag skulle beträffande affärsverken medföra en kostnadsökning av tillhoppa omkring 945,000 kronor. Vid beräkningen av affärsverkens överskott torde hänsyn härtill böra tagas.

I förslaget till riksstat för budgetåret 1935/1936 har postverkets överskott upptagits i enlighet med generalpoststyrelsens förslag till 17.50 miljoner kronor, varav 3 miljoner kronor i vinstmedel från postsparbau-

ken för år 1934. I en nu till mig från generalpoststyrelsen överlämnad promemoria förordas — med hänsyn tagen till ökad frankoteckensupp-
börd — att förevarande inkomstpost i riksstaten för budgetåret 1935/1936
höjes till 18.50 miljoner kronor. Även med beaktande av den kostnads-
ökning, som kan uppkomma vid bifall till det i propositionen nr 236 fram-
lagda förslaget om vidgade förmåner av provisoriskt dyrortstillägg, torde
överskottet av postverkets rörelse kunna i riksstaten för nästa budgetår
upptagas till nämnda belopp, 18.50 miljoner kronor.

Telegrafverkets överskott upptogs i statsverkspropositionen till
33 miljoner kronor. I fråga om beräkningen av överskottet för nästa bud-
getår har chefen för telegrafverket meddelat, att ifrågavarande överskott
för närvarande syntes kunna beräknas till samma belopp, som upptagits
i statsverkspropositionen. Visserligen vore detta belopp cirka 1 miljon
kronor lägre än telegrafverkets överskott för år 1934, men med hänsyn
såväl till rådande osäkra valutaförhållanden som till möjligheten av att
avsättningarna till förnyelsefonden måste ökas i anledning av erforder-
lig ombyggnad av telefonstationer vore det icke tillrådligt att upptaga
överskottet till högre belopp. För egen del finner jag mig, med beaktande
jämväl av kostnadsökningen för det provisoriska dyrortstillägget, böra
tillstyrka, att statsverkspropositionens beräkning på denna punkt vid-
hålles.

Överskottet å statens järnvägar för 1935/1936 upptogs i stats-
verkspropositionen, i överensstämmelse med en av järnvägsstyrelsen av-
given beräkning, till 26 miljoner kronor. I en från järnvägsstyrelsen till
mig överlämnad promemoria har nu anförts huvudsakligen följande:

Beträffande den sålunda meddelade förhandsberäkningen hade styrel-
sen framhållit, att densamma måst med hänsyn till den ännu rådande
världskrisen bliva mycket osäker. Det hade till och med syntes vara omöj-
ligt att med någon större grad av visshet säga, huruvida de goda eller de
dåliga tecknen skulle anses övervägande. Styrelsen hade antagit, att den
relativt höga trafiknivån under de senaste till sitt resultat då kända sex
månaderna komme att ungefärligen bibehållas men ingen nämnvärd för-
bättring därutöver ernås. Detta antagande hade dock icke inneburit, att
styrelsen ansett ett sådant stillestånd i och för sig sannolikt, utan blott
att styrelsen ansett möjligheterna för ett måhända kraftigt bakslag och
för en fortsättning av 1934 års utveckling uppåt ungefärligen uppväga
varandra.

Vid beräkningarnas avgivande hade styrelsen haft att tillgå i viss mån
preliminära bokföringsuppgifter till och med oktober 1934. Resultaten
för de fem ytterligare månader, november 1934—mars 1935, vilka nu fö-
reläge, visade, att det gynnsammare av dessa alternativ tillsvidare för-
verkligats; rörelsen uppåt hade fortsatt, ehuru i relativt långsamt tempo.

Under samma antaganden nu som för fem månader sedan komme man
till en ökning av inkomsterna för helt år, vilken för person- och godstra-
fik tillhoppa uppginge till — försiktigt räknat — 5 miljoner kronor och
för lapplandsmalm 2.6 miljoner kronor. Med den inträdda trafiksteg-
ringen hade följt även någon ökning av utgifterna. Det bokföringsmäs-
siga överskottet beräknades sålunda nu till 33 miljoner kronor. Härav

komme 30 miljoner kronor att inflyta i vanlig ordning. För att erhålla statens järnvägars kassamässiga överskott hade man att härtill lägga inkomst av s. k. fraktförhöjning enligt 1934 års malmavtal, beräknad efter storleken av Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolags malmtransporter under tiden oktober 1934—september 1935, nu uppskattad till 4 miljoner kronor. Det kassamässiga överskottet för statens järnvägar under budgetåret 1935/1936 skulle alltså uppgå till 34 miljoner kronor.

Av vad sålunda anförts syntes framgå, att för närvarande en viss marginal funnes mellan den faktiska inkomstgivningen och de i statsverkspropositionen anförda beräkningarna. Så instabil som konjunkturen allt fortfarande vore, syntes emellertid denna marginal, motsvarande cirka 4 procent av bruttoinkomsten, icke vara större än vad skälig försiktighet kunde anses fordra. Styrelsen ville alltså förorda, att vad statens järnvägar anginge riksstaten uppgjordes i enlighet med statsverkspropositionen.

I nuvarande läge möta uppenbarligen betydande svårigheter att beräkna överskottet av statens järnvägar, vilket överskott visat sig mycket känsligt för växlingar i konjunkturerna. I anslutning till vad järnvägstyrelsen yttrat anser jag försiktigheten bjuda att vidhålla den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen å 26 miljoner kronor. Med denna ståndpunkt torde tillbörlig hänsyn få anses tagen till den ökning i utgifterna, som uppkommer vid bifall till förslaget om förhöjt provisoriskt dyrortstillägg till vissa befattningshavare.

Överskottet av statens vattenfallsverk har i statsverkspropositionen upptagits till 18,500,000 kronor, därav 17,850,000 kronor för kraftverken, 400,000 kronor för kanalverken och 250,000 kronor för fastighetsförvaltningen. I enlighet med vad verkets chef föreslagit torde överskottet nu bära beräknas till 19,000,000 kronor med följande fördelning på undertitlar, nämligen för kraftverken 18,250,000 kronor, för kanalverken 500,000 kronor och för fastighetsförvaltningen 250,000 kronor.

I likhet med chefen för domänverket finner jag anledning icke föreligga till ändring av den i riksstatsförslaget upptagna beräkningen av överskottet av domänverket till 12 miljoner kronor.

De från statskontoret föreslagna ändringarna i överskotten å statens utlåningsfonder innebära minskningar med tillhoppa 726,000 kronor samt öknningar med sammanlagt 419,000 kronor; här skulle alltså uppstå en nettominskning å 307,000 kronor. Av minskningarna belöpa å statens bostadslånefond 500,000 kronor, å vattenkraftslånefonden 50,000 kronor, å kraftledningslånefonden 50,000 kronor, å fiskerilånefonden 10,000 kronor, å industrilånefonden 10,000 kronor, å lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare 6,000 kronor samt å rederilånefonden 100,000 kronor. Höjningarna avse luftfartslånefonden med 15,000 kronor, statens fjäderfållånefond med 1,000 kronor, spannmålslagerhusfonden med 1,000 kronor, egnahemslånefonden med 400,000 kronor, lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift med 1,000 kronor samt hantverkslånefonden med 1,000 kronor. Mot dessa beräkningar har jag icke annat

att erinra än att överskottet å industrilånefonden torde böra minskas med ytterligare 25,000 kronor, enär vissa från fonden utlämnade lån torde komma att överflyttas till manufakturförslagslånefonden.

Beträffande avkastningen å de av riksgäldskontoret förvaltade utlåningsfonderna föreligger ej anledning till vidtagande av annan ändring än att, enär Sydsvenska Kraftaktiebolaget återbetalat erhållna statslån för utförande av kraftverksanläggning vid Karseforsen-Laholmsfallet, inkomsten under titeln »fonden för låneunderstöd» torde böra minskas med 250,000 kronor till 265,000 kronor.

I enlighet med vad jag sålunda tillstyrkt skulle de beräknade överskotten å statens utlåningsfonder minskas med 582,000 kronor.

Mot den av riksgäldskontoret föreslagna beräkningen av riksgäldskontorets inkomstmedel, slutande å 7 miljoner kronor och alltså innebärande en ökning med 400,000 kronor i förhållande till statsverkspropositionen, har jag intet att erinra. Enligt vad jag under hand inhämtat från riksbankschefen torde anledning ej föreligga till ändrad beräkning av andel i riksbankens vinst.

De av mig nu förordade höjningarna och minskningarna i statsverkspropositionens inkomstberäkningar resultera i en nettoökning av 8.72 miljoner kronor eller, om man bortser från automobilskattemedlen, av 5.72 miljoner kronor.

De skatter och avgiftsmedel, som hänföra sig till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område m. m., äro i riksstaten för löpande budgetår upptagna å tvenne specialbudgeter. Mot inkomstitlarna accis å margarin samt avgifter för prisreglering på jordbrukets område svarar ett under nionde huvudtiteln upptaget anslag, benämmt »avsättning till jordbrukets prisregleringsfond», till beloppet lika med summan av de beräknade inkomsterna å nämnda två titlar. Mot inkomstitteln avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen svarar ett till beloppet lika stort anslag under nionde huvudtiteln med benämning »avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen».

Såsom förut nämnts blevo i statsverkspropositionen de inkomstitlar, som här avses, upptagna med preliminärt beräknade belopp, nämligen titeln accis å margarin med 16 miljoner kronor och de båda avgiftstitlarna — sammanförda till en titel med benämningen »avgifter för prisreglering på jordbrukets område m. m.» — med 19.50 miljoner kronor.

I propositionen nr 227 har beräknats, att avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen skulle för nästa budgetår inbringa sammanlagt 9.50 miljoner kronor, och i anslutning härtill har avsättningsanslaget till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen äskats med nämnda belopp. De avgifter, som skola ingå i jordbrukets prisregleringsfond, hava i nämnda proposition beräknats, intäkterna av margarinaccisen till 15 miljoner kronor, oljekaksskatt till 7 miljoner kronor och

övriga hithörande avgifter till 2 miljoner kronor. I enlighet härmed har avsättningsanslaget till prisregleringsfonden upptagits till 24 miljoner kronor.

I anslutning till vad sålunda förekommit och då de till två olika fonder hänförliga, under uppbörd i statens verksamhet ingående avgifterna lämpligen böra, liksom i nu gällande budget, redovisas å skilda titlar, torde nu å riksstatens inkomstsida böra upptagas dels accis å margarin med 15 miljoner kronor, dels avgifter för prisreglering på jordbrukets område med 9 miljoner kronor, dels ock avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen med 9.50 miljoner kronor. Tillsammans tagna understiga inkomsterna å dessa titlar — liksom motsvarande utgiftsanslag — med 2 miljoner kronor det belopp, som i statsverkspropositionen beräknats.

Såsom förut nämnts har befogenheten att åsätta accis å margarin numera utsträckt till att avse även vissa andra fettvaror. Med hänsyn här till torde inkomsttiteln i fråga böra benämnas »accis å margarin och vissa andra fettvaror».

Avskrivning av visst i fonden för förlag till statsverket ingående lånekapital. Såsom förlagskapital åt svenska spannmålsföreningen u. p. a. hava 1934 och 1935 års riksdagar i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (propositionerna nr 257/1934 och nr 98/1935) under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, anvisat tillhopa 95,000,000 kronor.

I propositionen nr 227 till innevarande års riksdag hava förlusterna å spannmålsföreningens verksamhet beräknats till 82,000,000 kronor. Behållningen å fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen den 30 juni 1935 har beräknats till 6,500,000 kronor, varför av ifrågasvarande förluster skulle återstå att täcka ett belopp av omkring 75,000,000 kronor.

Beträffande sättet och ordningen för täckande av dessa förluster anfördes i propositionen, att det icke syntes kunna ifrågasättas att omedelbart och på en gång med verkliga inkomster bereda täckning för de 75,000,000 kronor, vartill förlusterna uppskattats. En amortering under viss kortare tidsperiod syntes vara den enda framkomliga vägen. För de extra-ordinära lån till i affärsmässig mening icke räntabla ändamål, som de senaste åren upptagits för bekämpande av den ekonomiska krisen, hade en amorteringsplan uppgjorts, enligt vilken dessa lån skulle vara återbetalda senast under budgetåret 1940/1941. Det syntes önskvärt att icke heller för här åsyftade lån till spannmålsregleringen räkna med senare återbetalningstid. Den nämnda summan av 75,000,000 kronor skulle i så fall amorteras på en tid av sex år, räknat från den 1 juli 1935. För budgetåret 1935/1936 skulle sålunda erfordras, att ett belopp av 12,500,000 kronor kunde ställas till förfogande för ändamålet. I veteavgift och skatt å inom riket tillverkat kli kunde under tiden 1 juli—31 augusti 1935 beräknas

inflyta 1,500,000 kronor. Utginge man från att veteavgiften för tiden 1 september 1935—31 augusti 1936 bestämdes till 2 kronor 50 öre för deciton, kunde intäkterna därav under budgetåret 1935/1936 beräknas till cirka 8,000,000 kronor. För täckande av förluster, uppkomna genom det nya svenska spannmålsaktiebolagets verksamhet under dess första verksamhetsår, erfordrades 4,000,000 kronor, av vilket belopp hälften kunde anses belöpa å budgetåret 1935/1936. För att användas till täckande av spannmålsföreningens förluster skulle sålunda av veteavgiftsmedel finnas tillgängliga ungefär $(1,500,000 + 8,000,000 - 2,000,000 =)$ 7,500,000 kronor. Det skulle följaktligen erfordras, att för budgetåret 1935/1936 ett belopp av $(12,500,000 - 7,500,000 =)$ 5,000,000 kronor anskaffades på annat sätt.

Vid sin behandling av propositionen nr 227 har riksdagen biträtt nu återgivna förslag.

I anslutning till vad sålunda förutsatts tillstyrker jag, att ett anslag av 5,000,000 kronor nu anvisas till avskrivning av förlusterna å spannmålsföreningens verksamhet, att tagas i anspråk utöver det belopp, som för ändamålet kan stå till förfogande ur fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen efter det täckning beretts för svenska spannmålsaktiebolagets förluster, i den mån de belöpa å budgetåret 1935/1936. Då anslaget i sin helhet avser redan uppkomna förluster, vilka hänföra sig till lån från lånemedelsanslag under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, har jag ansett mig böra förorda, att anslaget — på sätt skett med anslag till avskrivning av det för allmänna arbeten m. m. i samma förlagsfond ingående lånekapitalet — upptages under utgifter för kapitalökning och rubriken avbetalning å statsskulden. Det nya anslaget torde böra erhålla benämningen »avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen». I anslutning härtill torde rubriken å det nuvarande avskrivningsanslaget böra ändras till förslagsvis »avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital».

Erforderliga närmare bestämmelser angående ifrågavarande avskrivningsåtgärder torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Det sist nämnda avskrivningsanslaget, avseende till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital, har, såsom jag förut omförmält, i statsverkspropositionen upplagits med ett belopp av 35 miljoner kronor, motsvarande dels inkomsten av arvs- och gåvoskatt, upptagen till 27 miljoner kronor, dels ock avkastningen av den extra inkomst- och förmögenhets-skatten, som beräknats giva 8 miljoner kronor. Med hänsyn till resultatet av de förnyade beräkningar rörande avkastningen å vissa inkomstitlar, för vilka jag i det föregående redogjort, tillstyrker jag, att för ifrågavarande amorteringsändamål avses ytterligare 1 miljon kronor, som alltså skall täckas av statsinkomster i allmänhet.

Sammanfattning. Enligt de beräkningar, vid vilka jag i det föregående stannat, skulle för finansiering av nästkommande budgetårs riksstat stå till förfogande 935.⁵³ miljoner kronor eller 6.72 miljoner kronor mera än i statsverkspropositionen beräknats.

De förändringar av skattebudgetens utgiftssida, som i det föregående redovisats, representera en stegring med 7.00 miljoner kronor av det i statsverkspropositionen upptagna beloppet, 928.⁸¹ miljoner kronor.

Mot utgifter å 935.⁸¹ miljoner kronor skulle alltså stå inkomster å 935.⁵³ miljoner kronor. Då samtliga anslagsäskanden ännu ej behandlats av riksdagen, torde det icke vara erforderligt att närmare än som här skett yttra sig om sättet för åvägabringande av balans mellan inkomstsida och utgiftssida vid statsregleringen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, har utvecklingen under de senaste månaderna i stort sett gått i sådan riktning, att vid ett förnyat övertvägande de i statsverkspropositionen upptagna inkomstbeloppen kunnat anses vara försiktigt beräknade. Det har alltså icke varit förordat med några betänkligheter att företaga vissa jämkningar uppåt för att möta den höjning, som ägt rum av budgetens utgiftssida. Även efter dessa jämkningar torde man kunna anse, att en säkerhetsmarginal kvarstår, allt naturligtvis under förutsättning av ett i stort sett oförändrat ekonomiskt konjunkturläge. Samtidigt får man emellertid erinra sig, att tillfälliga inkomster på drygt 20 miljoner kronor ingå i den framlagda budgetbalansen.

Budgetläget karakteriseras sålunda å ena sidan av det faktum, att efter krisårens svåra rubbningar i jämvikten mellan verkliga inkomster och verkliga utgifter och efter fyra års statsregleringar med hjälp av fonderade medel eller lån balans i hävdvunnen mening blivit återställd. Å andra sidan är en fortsatt förbättring av förhållandet mellan inkomster och utgifter beroende av en kommande utveckling, för vars bedömande fasta hållpunkter saknas. Minskningar på utgiftssidan skulle inträda vid ytterligare nedgång i arbetslösheten, och en dylik nedgång innebure samtidigt en konjunkturförbättring med åtföljande förbättringar av budgetens inkomstsida. I den mån man icke räknar med en sådan förskjutning utan håller sig till den nu uppnådda balansen, karakteriseras budgetläget sålunda därav, att kommande ökningar av utgifterna förutsätta motsvarande höjning av beskattningen.

Vad slutligen beträffar det i den senare inkomstberäkningen till 1934 års riksdag (proposition nr 278) framhållna behovet att bygga upp nya reserver i stället för de under krisåren förbrukade, har såtillvida en utveckling i gynnsam riktning ägt rum, att kassafonden genom överskottet från nästföregående statsreglering och det tillskott, den ytterligare väntas erhålla vid utgången av nu löpande budgetår, nått upp till en relativt betydande storlek, sannolikt över 90 miljoner kronor. Beaktas bör

emellertid att, såsom jämväl framhållits i nämnda proposition, avskrivningar och avsättningar för förlusttäckning i ej ringa utsträckning tills vidare uppskjutits. Sammanlagda beloppet för det avsättningsbehov, som hänför sig till bokförda förluster å lån från statens utlåningsfonder, nedskrivning av statens järnvägars icke räntabla lånekapital, täckande av förluster å aktiebolaget Kreditkassan av år 1922 samt reglering av utgifterna för stöd åt insättarna i vissa sparbanker, kan uppskattas till närmare 50 miljoner kronor. Huruvida tillgångarna i kassafonden i någon utsträckning kunna tagas i anspråk för täckande av dessa tidigare förluster eller helt böra reserveras för framtida behov, torde lämpligen ingå i ett mera allmänt övervägande av möjliga förberedelser till mötande av växlingar i näringslivets konjunkturer och det statsfinansiella läget.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte

dels — med ändring av i statsverkspropositionen framlagda förslag angående upptagande å riksstaten för budgetåret 1935/1936 av vissa inkomsttitlar — föreslå riksdagen att i nämnda riksstat beräkna följande inkomsttitlar sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>be-</i> <i>villning</i>	kronor 140,000,000
Stämpelmedel, <i>bevillning</i> (därav arvsskatt och skatt för gå- va 27,000,000 kronor)	» 57,000,000
Automobilskattemedel:	
a. Fordonsskatt, <i>bevill-</i> <i>ning</i>	24,500,000
b. Gummiringsskatt, <i>bevillning</i>	12,500,000
c. Bensinskatt, <i>bevill-</i> <i>ning</i>	51,000,000
	» 88,000,000
Tobaksskatt, <i>bevillning</i>	» 79,000,000
Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, <i>bevillning</i>	» 86,000,000
Maltskatt, <i>bevillning</i>	» 28,000,000
Inkomster vid länsarkitektinstitu- tionen	» 400,000
Postverket, <i>bevillning</i>	» 18,500,000
Statens vattenfallsverk:	
a. Kraftverken	18,250,000
b. Kanalverken	500,000
c. Fastighetsförvalt- ningen	250,000
	» 19,000,000

Statens bostadslånefond	kronor	1,000,000
Vattenkraftslånefonden	»	250,000
Luftfartslånefonden	»	50,000
Statens fjäderfållånefond	»	3,000
Spannmålslagerhusfonden	»	7,000
Kraftledningslånefonden	»	400,000
Egnahemslånefonden	»	8,100,000
Fiskerilånefonden	»	100,000
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	»	5,000
Industrilånefonden	»	125,000
Hantverkslånefonden	»	13,000
Lånefonden för ackordslån och förlagslån åt hantverkare	»	54,000
Rederilånefonden	»	700,000
Fonden för låneunderstöd	»	265,000
Riksgäldskontorets inkomstmedel..	»	7,000,000;

dels föreslå riksdagen att — med uteslutande av de i förslaget till riksstat för budgetåret 1935/1936 upptagna inkomstitlarna accis å margarin och avgifter för prisreglering på jordbrukets område m. m. — i nämnda riksstat uppföra följande inkomstitlar sålunda:

Accis å margarin och vissa andra fettvaror, <i>bevillning</i>	kronor	15,000,000
Avgifter för täckande av förluster å spannmålsregleringen	»	9,500,000
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	»	9,000,000;

dels föreslå riksdagen att — med uteslutande av det i förslaget till riksstat för budgetåret 1935/1936 äskade anslaget till avskrivning av visst i fonden för förlag till statsverket ingående lånekapital — bland utgifter för kapitalökning under rubriken Avbetalning å statsskulden till *avskrivning av till allmänna arbeten m. m. anvisat lånekapital* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett förslagsanslag av.. kronor 36,000,000;

dels ock föreslå riksdagen att bland utgifter för kapitalökning under rubriken Avbetalning å statsskulden till *avskrivning av lånekapital, anvisat åt svenska spannmålsföreningen*, för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av .....

.....	kronor	5,000,000.
-------	--------	------------

Kungl. Maj:ts proposition nr 249.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erland Ljungberg.